

Mar Galceran, ser bàlsam enmig del sofriment

Dc, 6/03/2019 per Catalunya Religió

(Glòria Barrete -CR) La primera Església que la **Mar Galceran** va conèixer va ser la família, Església entesa com a comunitat de persones que viuen la fe. Una fe transmesa per via femenina, a través del testimoniatge de la seva mare i la seva àvia materna, que va ser l'humus idoni per continuar un camí de vida marcat pel compromís amb els més febles i els qui pateixen. Amb voluntat de visibilitat i reconeixement, continuem així la sèrie d'articles de [dones i Església](#).

Mar Galceran té els seus orígens al barri de Ciutat Vella de Barcelona. De família humil i modesta, encara avui recorda la seva àvia resant el rosari mentre planxava i la seva mare implicada a la parròquia i a la coral. "Vaig viure molt en un context de pietat i pràctica religiosa", explica, "una fe profunda i senzilla", per via materna, "i plena de bones obres discretes i amagades", com l'entrepà que la seva àvia feia de més a l'esmorzar per baixar a donar-li a un sense sostre de la cantonada, o l'abric que un dia la seva mare va donar a un home del carrer, tot i que a casa no els hi sobrava. "Aquest home el necessita més que jo", recorda que li va dir la seva mare amb aquell gest.

Descobrint el rostre de Jesús en el patiment

En plena adolescència una Mar activa i disposada comença a implicar-se a la parròquia del Pi de Barcelona. Tocava la guitarra a les misses, ajudava a l'esplai, i estava en grups de revisió de vida al Centre Cristià dels Universitaris. A l'esplai reconeix que va tenir una experiència intensa a nivell de fe. "La fe que jo havia viscut fins al moment era molt ritualista, molt sacramental, molt senzilla, però jo no hi participava d'això". És a l'esplai del Pi on comença a descobrir el rostre de Jesús encarnat en el patiment de la gent del barri. "En aquella època i ara el barri tenia molts nivells d'exclusió social, i molts dels infants que venien a l'esplai del Pi que eren companys meus eren de famílies molt modestes i recordo haver de fer amb els monitors campanyes per recollir diners i pagar les colònies per aquells que no podien venir, recordo recollir papers de diari i ampolles de vidre per

vendre-les". Comença a conèixer la vulnerabilitat humana, la realitat de la pobresa i l'exclusió i alhora veu com hi havia joves que creien en Jesús i això la comença a interpel·lar.

"Et comences a preguntar per Jesús, qui era? Doncs també va ser algú exclòs, marginat, i que va venir aquí per cercar la dignificació de tot ésser humà". Al Pi coincideix també amb les religioses oblates, als setze anys. "Un dia una d'elles em va convidar a conèixer els seus projectes, m'apuntava a tot i vaig dir que sí". Com era molt joveneta no podia anar sola pels bordells però li van demanar anar a l'Hospital del Mar perquè hi havia una noia, de 30 anys, que exercia la prostitució i que s'estava morint i no tenia ningú. "No ho veia clar, em feia vergonya i cosa, però vaig acceptar reticent". El primer dia, acompanyada d'una de les germanes, li va fer molta impressió. "Tenia un càncer terminal de cervell, no havia vist mai una persona moribunda, era quasi un cadàver. Vaig estar anant-hi els tres mesos que va durar viva aquesta noia". El dia que va morir la Mar era allà amb ella. "Les seves darreres paraules van ser 'gràcies Mar per haver-me vingut a visitar cada dia, gràcies per estimar-me', i al cap de poc va marxar". Aquella experiència la va marcar profundament. "Vaig pensar en com podia ser que una persona que havia patit tant a la vida, amb una vida ben amarga, pogués marxar amb paraules d'agraïment i en pau i no amb odi ni ràbia? o hi ha alguna cosa més o això no s'explica". Va entendre aleshores que a la vida ella "havia de ser bàlsam enmig del sofriment, per intentar estimar aquells a qui ningú estima ni acull".

També va entendre que la mort pot ser fecunda, "perquè jo no vaig poder fer res per salvar aquesta noia però en canvi la seva mort va marcar un abans i un després a la meva vida, em va transformar, i vaig començar a veure Jesús encarnat en el patiment d'aquesta dona, que d'alguna manera em feia lluminós el passatge de l'Evangeli 'quan estava malalt em va venir a visitar, quan tenia gana em va donar de menjar...'. I no només ho veia en aquesta noia sinó que també ho veia en l'entrega de les oblates, "elles intentaven ser un Jesús encarnat en el món, i aquest Jesús encarnat em va fer personalitzar la meva fe i agafar un compromís de seguiment, jo també vull ser com Jesús, intentar ser bàlsam enmig del patiment". A partir d'aquí la seva implicació amb les oblates és total, s'hi està tres anys col·laborant intensament amb elles, tot i que no va acabar optant per la vida religiosa.

Estudiar quelcom útil pels altres

Comença a discernir què ha d'estudiar. "Tenia clar que havia de ser quelcom que pogués ser útil pels altres, i, tot i que m'agradava la història, vaig decidir optar per l'educació, concretament vaig estudiar Pedagogia". Des dels inicis entra a fer Recerca i Investigació a la Universitat, tot i que ja amb divuit anys a l'Escola de l'Esplai li demanen que fes formació en els cursos de monitors i directors de lleure. Han estat vint-i-sis anys dedicats a la docència universitària tot i que paral·lelament sempre ha estat vinculada en accions de voluntariat en l'àmbit de l'exclusió, com el Cottolengo, activitats de cooperació internacional al Marroc, i amb les oblates.

Amb quaranta anys, en plena cresta de la onada professional, decideix fer un tomb a la seva vida laboral. Les responsabilitats professionals comportaven quelcom de llaminer i perillós, implicava anar inflant l'orgull i la vanitat, i aquest sentiment ella l'experimentava, i veia que aquell no era el camí per on havia d'anar. "Una lluita interna que s'ajuntava amb una projecció paterna que l'impulsava a ser la

millor, arribar al màxim laboralment parlant". Va arribar fins a dalt, fins a la Direcció, però tres anys més tard arriba el canvi, i entra al Secretariat de Teologia a la Universitat, apropant els estudis teològics a la universitat pública. Un servei eclesial que casava molt bé amb el seu *background* professional, on s'hi està onze anys fent treball diocesà i docència, fins fa quatre anys que finalment canvia de sector completament.

La Mar tornava a sentir desgast, "havia perdut l'ardor, la passió, la il·lusió i l'entusiasme que tenia per treballar en aquell àmbit, calia reenamorar-me de la meva vocació de seguiment a Jesús". I sorgeix l'oportunitat de tornar als orígens, amb les Oblates, assumint la Coordinació de Projectes al [Lloc de la Dona](#). "Ha suposat un reenamorament de la meva fe però alhora un camí cap a la humilitat, el despreniment, la senzillesa i un camí cap a la confiança". I tot i que encara està en procés d'adaptació, té el convenciment profund que està on ha d'estar, "això em dona una pau immensa, feia anys que no ho sentia".

La dona a l'Església

Treballant al Lloc de la Dona sembla inevitable qüestionar la Mar pel paper de la dona a l'Església. "Penso que la dona, a la societat i en l'Església, en general, el que ha de fer és recuperar la seva identitat, penso que és la seva funció". Galceran afirma que "vivim en una societat d'identitats molt fragmentades, molt fràgils i confuses, i això porta sovint a no acabar de ser un mateix autènticament". Reivindica la identitat genuïna femenina, el que ella anomena 'geni femení'.

"Més que sentir-me feminista defenso la feminitat". No se sent còmode amb la paraula feminista perquè els 'ismes', matisa, "tenen una part doctrinal que em fan sentir neguitosa". Defensa la identitat pròpiament femenina, el geni femení, però quin és per a ella aquest geni?

"Crec que les dones hem estat creades per alimentar i generar vida, això és explícitament femení, i amb això no vull dir que els homes no puguin generar vida, ho fan, i tant, però genuïnament la dona ha estat creada per portar vida, engendrar vida i per alimentar des del si matern". També ho diu com a mare de tres fills, però puntualitza que "no cal una maternitat biològica, sinó que és una característica del geni femení que ens identifica molt clarament i que alhora comporta valors i actituds" que estan relacionats amb aquest rol, d'atenció, de cura, d'entrega, "però no de submissió, sinó de lliurement i estima", i que ella reconeix no incompatible amb la convivència d'altres rols i funcions que un pugui desenvolupar en aquesta vida.

Llegint els Evangelis la Mar veu clara aquesta dimensió femenina. "Hi ha una explicitació d'un Déu maternal i per la opció preferent de Déu per les dones". Però també reconeix en la Bíblia que la dona "té un paper de responsabilitat respecte altres, i aquesta responsabilitat implica un exercici d'unes capacitats pròpies, com la gestió, l'ordre, o la configuració de relacions". Mar explica que Jesús quan està penjat a la Creu té als seus peus la seva mare i el seu deixeble Joan, Déu li diu a Maria primer 'Maria, aquí tens al teu fill', "com dient, ocupa't d'ell, sigues responsable d'ell". A Joan, que representa la col·lectivitat dels seus deixebles, li diu 'Joan, aquí tens la teva mare'. "Podria haver-ho dit al revés", explica Galceran, "però així posa a Maria com a responsable de la primera comunitat cristiana. Vol dir que la dona té un paper cabdal, vull creure que Jesús ens va dotar d'una cura i atenció respecte a la col·lectivitat i que aquest rol també implica altres actituds i

capacitats de gestió a nivell global".

També reconeix que aquesta responsabilitat implica tenir un cert do per a la paraula, "i sobretot per a la paraula de vida". Una altra característica, per a ella, pròpiament femenina, "la capacitat de poder viure allò que expressem i diem". Hi ha una dimensió de vivència, lligada a aquesta capacitat de receptivitat de l'amor que tenen les dones, explica, "que neix d'una emoció, d'un sentiment, i les dones som especialment creades per ser receptors d'aquest amor i d'aquesta vida, i ens dota per captar aquesta dimensió amorosa de manera més aguda".

Recuperar identitat i autoestima

En aquest sentit pensa que una de les funcions de la dona a l'Església és recuperar aquesta identitat amb aquests trets que per a ella són propis del geni femení, i que cal recuperar l'autoestima. "Sempre ens hem cregut, i això sí que ha estat culpa d'una visió patriarcal del món, que les diferències són unes per sobre d'altres. Hem cregut que aquests trets diferencials propis de les dones estan per sota o són menys importants". Ella sempre ha defensat la diferència com a valor, "crec en la igualtat com a principi d'exercici de drets, i crec que el problema és que les dones no ens hem cregut això i anem per la vida amb un complex d'inferioritat bestial".

Per a Galceran un model fonamental són les beguines, el moviment de dones nascut a l'Edat Mitjana. "Dones que van exercir el seu geni femení, la seva especificitat pròpiament femenina, en una època hostil en això, i amb una llibertat d'esperit impressionant". No es van sotmetre a ningú, tot s'ho manegaven entre elles, no necessitaven el reconeixement de cap home, i creien realment "que elles podien tenir una incidència real i senzillament van ser obedients a la seva consciència". Galceran finalitza afirmant que "cal ser obedients a la pròpia consciència, tots, homes i dones".